

# SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

## Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

## Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; helyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

## Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre . . . . . 3 frt.

Negyedévre . . . . . 1 „ 50 kr.

## Meghívás!

A marosvásárhelyi jogász-egylet I. (anyagi magánjog) szakosztályának tagjai, folyó évi november hó 9-én délután 4 órakor a helybeli kaszinó-egylet tanácskozási termében a magyar választótörvény tervezetének módosítására vonatkozó indítvány tárgyalása végett tartandó szakülésbe mentől számosabban megjelenni tisztelettel meghívotnak.

M.-Vásárhelyt, 1874. okt. 6-án.

Pipos Péter,  
a szakosztály elnöke.

Kelemen István,  
a szakosztály jegyzője.

M.-Vásárhely, 1874. nov. 5-én.

Azon véleménykülönbség, mely a census kérdésében a felső- és országház között kifejlődött, ez utóbbiban magában is majdnem szakadást idézett elő.

Sokszor vitatták a felsőház, mint elavult intézmény czélszerűtlenségét, sokszor s talán nem minden alap nélkül támadták meg azért, mert a nemzeti szellem gyors előhaladásának akadályul szolgál; de ez érveket soha tisztábban megcáfolva nem látjuk, mint most az erdélyrészi census kérdésében. Azon álláspont, melyet e tekintetben elfoglalt, azon határozott nézet, melyet oly körültekintő alapossggal érvényesíteni kívánt: arról győződött meg, hogy, ha szervezetében átalakítás szükséges is, de teljes feloszlata nem indokolható.

Az országház november 3-iki ülése sajátos színezetet öltött magára. Gróf Szapári Gyula belügyminiszter a census kérdésében tett javaslatát, mely a felsőház módosítási ajánlata miatt került ismét szőnyegre, erőiesen védte, s 27 szótöbbséggel meg is tartotta azt.

Ez ülésen azonban talán először volt tapasztalható azon határozott ellenvélemény, mely a Deák-párt nagy többsége és a kormány férfai között felmerült.

A belügyminiszter meggyőződését, — mert annak kell neveznünk — érvényesítette, de főleg a baloldal segítségével.

A pártfegyelem óriás hatalma, a tényállás hatásos és részletes előadása, nem voltak képesek a jobboldalt e javaslat részére megnyerni. Az általános meggyőződés, mely a census alábbi szállítása által az Erdélyrészt, s így a székely föld társadalmi állását, politikai befolyását veszélyeztetve látta, eredményezte azt, hogy azok is, kik e javaslat ellen szavazni vonakodtak, eltávoztak a térről átengedve a győzelmet, melyet azonban nem óhajtottak.

A kormánypárt vezérei közül többen szavaztak ugyan, de főleg az Erdélyrészt képviselői ismervén és előre látván azon nagy borderejű eredményeket, melyek e miatt elkerülhetlenül szá-

maznak és a melyek a közjogi helyzetre nem kis kellemetlen hatással fognak birni: eltávoztak az országházból. A pártfegyelem nem engedte saját meggyőződésük tényleges nyilvánítását.

Hanem, most már az a kérdés, mit fog tenni a felsőház? Ha a census felemelése oly határozott meggyőződés tárgya, mint a milyennek az első ízben nyilvánult, akkor nézetétől elállni nem fog. Az üzenet váltások ismétlődni fognak, az eredmény bekövetkeztének ideje kétséssé válik. Azonban nem vagyunk pessimisták, sokkal jobban bizunk mindkét ház tagjainak hazafias lelkiületében, minthogy kételkedni mernénk a felett, hogy végre is átlátva a hathatósabb érveket, a jobb meggyőződés diadalt ne arasson.

## Országgyűlés.

November 3-án az erdélyi census kérdése vette igénybe majdnem egész nap a ház figyelmét.

Tárgyalás alá vétetik a központi bizottság jelentése azon változtatások tárgyában, melyeket a főrendiház a választási törvényjavaslat némely szakaszaira vonatkozólag elfogadott.

A főrendiház ugyanis a választási törvényjavaslat 5-ik szakaszának a képviselőház által elfogadott következő szövege helyett:

„Az ország azon részeiben, melyekre az 1848. erdélyi II. törv.-czikk hatálya kiterjedt, választói joggal birnak azok, kik nagy és kis községben a kereseti adót és a földtehermentesítési pótlékot be nem számítva, 8 frt 40 kr. egyenes államadót fizetnek.

Ezeket kivül mindenik község, mely az 1791-beli XII. törv.-czikk nyomán jogosítottakon kívül legalább 100 füstöt számlál, két kisebb községek pedig egy szabadon választott képviselő által folynak be a választásba;

azon módosítást hozta javaslatba, hogy ezen szakasz első bekezdésében, azon szó után: „földtehermentesítési,” még a következő szavak: „valamint a földadó,” szúrassanak be.

Az osztályok többsége a központi bizottság az eredeti szöveg megtartását hozza javaslatba.

A központi bizottság javaslata ellen az I. és III. osztály külön véleményt nyújtott be, mely azon okból, hogy az 5-dik szakasz „az eredeti szövegezés szerint, incidentaliter lényegesen módosítaná az erdélyi választási censust, a mennyiben azt jelentékenyen kiterjesztené, azt a kitűzött czélon tulmenőnek tartja; ellenben az 5. §. a főrendiház módosítása szerint, semmit egyebet nem jelentvén, mint Erdélyben a rendszeres választási törvény megalkotásáig a törvényes és tényleges gyakorlat fenntartását, ennél fogva a főrendiház módosításának elfogadását indítványozza.

Szeniczey Ödön, a központi bizottság előadója: A képviselőház által korábban elfogadott szerkezetet ajánlja elfogadás végett.

Kemény G. báró, mint a külön vélemény előadója, egy talpraesett beszéddel a főrendiház módosítványát pártolja.

Szapári Gy. belügyminiszter a törvényjavaslatot ajánlja, s kiemeli, hogy midőn a kormány azt benyújtotta, az volt a czél, hogy lehetőleg praeciziroztassanak az 1848. törvényben megállapított intézkedések, mind a választói jogosultságra, mind a választás körül követendő eljárásra nézve. Szavazásra kerülén a dolog, a miniszter 91 szóval 64 ellenében megbuktatta a főrendek módosítványát.

A győzelem nagyon keserű volt. A jobboldalról a kormánnyal szavaztak a szászok, a nemzetiségi képviselők, néhány örmény, a hivatalnok, a felhivatalos írók és a miniszterek.

De a miniszterek se mind; a miniszterelnök Bittó szavazás előtt elhagyta a termet, s testvérei mindkét szavazásnál ülve maradtak. A kormány ellen szavaztak az ellenzékéből: Horváth Elek, Horváth Gyula, Szentimrey és báró Prónay Dezső; a jobboldalról három: br. Kemény, az erdélyi képviselők nagyobb része, a Lónyaysták és a konzervatívek Lónyay és Sennyey távollétében; férfiak, mint Somssich Pál, Korizmic, b. Lipthay Béla, Zichy A., Vizsolyi, Éber Nándor, Paczolay, a Pulszkyak, Kerkápoly, Tóth Vilmos, Szilágyi Dezső és Eötvös Károly szintén Szapáry ellen szavaztak, s az összes jobbpárti aristokrácia: gr. Berchtold, gr. Berényi, gróf Nemes Nándor, gr. Zichy Manó, gr. Péchy Manó stb. mind a kormány ellen adták szavazatukat. Mások a folyósókra menekültek, nehogy a kormány ellen kényszerüljenek szavazni, s ezek közt volt maga Csengery, Horváth Boldizsár, Horváth Lajos, b. Wodiáner Albert, sőt a hivatalnok-képviselők közt is akadt ilyen. De vota numerantur, non ponderantur, s így Szapáry Gyula gróf ur a 48-as és a függetlenségi párt, Román, Trauschenfels és Mandics urak társaságában szerencsésen legyőzte a magyarságot.

A szavazást nagy fölindulás követte a jobboldalon. A ház kiürült, a folyósókon Szapáry ellen a legélesebb szemrehányások szórattak.

## Jogi szemle.

### Vélemény

Fekete Gábor kir. ítélő táblai elnöki titkár úrnak a m.-vásárhelyi jogász-egylet I-ső szakosztályához „a magyar váltó-törvénykönyv tervezetének” módosítása tárgyában beadott indítványa felett.

A fennebbi indítványt úgy tartalma, mint tárgya fejlett volta, s belsőlegességében álló helyzete, valamint ezzel szemben jogász-egyletünk működési körére tekintettel, nem vélem olyannak, mely épen egyleti működésünk mivoltán aként, hogy azt érdeme kívánja elhelyezkedhető lehessen.

Azonban ettől eltekintve, s meghajolva ama meg-tisztelő bizalom által, melylyel ezen indítvány feletti vé-leményezésre hívtam fel, némi előzményeket kell még elmondanom, a míg részletesebb véleményem következ-nék.

Hogy a váltó-intézmény fontosságában minő kétség-telen, úgy szintén, hogy a váltó, mondhatom, az emberi szellem egyik legnagyobb mérvű találmánya, ma már való, miként sem aggály, sem vita tárgyául nem szolgál-hat.

És így eme fontosság s jelentőség az épen vélemé-nyem szerint, mi a jogi beható figyelem éberségét igé-nyeltem, érdeklődést ad az az iránti mozzanatokhoz.

Nem is tehetem ezért, miként indítványozó Fekete Gábor urnak már itt előre őszinte elismerésem ne nyil-vánítsam, s azt, hogy arra tett tanulmányából folyólag, mint az indítvány részletei, s a körüli indokokból látható, igen sok gyakorlatiasságot, s annak kívánatos érvénye-síttését eszközöli.

Mind a mellett azt is jelezhetem, hogy indítványozó F. G. ur, s a váltótörvény tervezett szerzője Apáthi ur álláspontja nem sokban eltérő, s néha több anyaghal-mazt ölel is fel egyik, mint másik, de főelveik s iránya egymással azonosok.

Mert indítványozó ur maga azon ki is fejezett nézet-ben van, hogy czélszerűbb lenne a közönséges német vál-tó-rendszabályt egyes czikkeinek kívánatos módosítása mellett venni át, tehát ő maga is a közönséges német váltórendszabály híve.

A váltótörvénykönyv tervezett szerzője A. ur, ala-pul, miként szerény nézetem is itéli, az egyes más ala-poknak, illetve anyagoknak, csak azzal összehasonlítási, bírálati stb. tekintettek és csak néhol abból átvételek okán történt használata mellett, épen a közöns. német váltó-rendszabályzat főbb elveit, részeit veszi át; sőt ott, hol, mint említtem, attól eltér, s más nemzetek olyas anyagában keres megállapodást, igen gondosan őrizkedik, mi az által a fő elveket s irányát megzavarná.

Tehát elvilegesen mind az indítványozó ur, mind a tervezet szerzője egy alapon állanak; sőt, megvalom, önnön meggyőződése folytán is egy új váltó-tör-vény alapjául egyedül az általános német váltó-rendszabály szolgálhat.

És pedig, mert a váltó-intézmény valóban s tény-leg a kereskedelmi forgalom szükségének szülte lévén, a kereskedelmi törvény módosítására is épen a német kereskedelmi törvény vétetvén alapul, e szerint tehát az az által elválhatatlanul fenntartandó összefüggésért egy-felől, úgy másfelől azért, mert a közöns. német váltó-rszbály, elfogulatlan kell bevallani az eddigi minden nem-zetekénél legtökéletesebb, de a mellett az európai nem-zetek váltótörvényei elveivel is azonosságban álló.

De ezen önnön ekkint kifejezetté lett meggyőződés-em által korántsem vagyok azon nézetben s vélemény-ben is, hogy a közöns. német váltó-rszbály egyszerű után-zása lenne csak kívánatos, sőt ellenkezőleg annak rend-szerét nem tartom minden tekintetben kielégítőnek, s így azon eleven nézetemet is kell tolmácsoljam, hogy annak egyes intézményei megváltoztatást, javítást s a gyakorlati élet, helyi viszonyok által megérelt módosi-tást sat. követelnek; ekként ezek szerint tehát épen ezek-ben látom nyilvánulni a legóvatosabb eljárás s befonto-lásunk lényét, s általa megállapodásunk eltérőlegességei közt a fővita súlyát, s meg azt, hogy az új váltótörvény, s a váltóügylet természetes befolyásában azok követelmé-nyül is állanak.

Ezen válpontokat látom épen indítványozó urnál is főfigyelme s nézetei mivoltán állókint, mint melyekből, s melyek iránt indítványa kiemelkedett és melyekkel az A. ur-féle törvénytervezettől eltérőlegest, módosítást sat. eszközölni akar, ha eléggé képes valék megfontolni s abba behatolni.

És így eme szükségesnek tartott előzmények, mint az álláspontok nélkülözhetlen megállapítása s jelzése után, áttérek a részletesebb véleményre és pedig:

Indítványozó F. G. ur figyelmen kívül hagyta az A. ur tervezete felett az igazságügyér ur által összehi-vott s felkért tanácskozmány megvitatásait, megállapo-dásait stb.

És ha néha azok folyamában történt megállapodá-sokat magam nem is osztom mindonben, nem pedig már a részben sem, hogy ismétlések kikerülésében nem ova-tos, úgy az anyagi jogba nem tartozókat, tehát az ala-kihoz tartozókat is oda besodort, mint szintén, melyek a váltó természetével nem egyezők, s így törlése lett volna kívánatos, sok helytt meghagyott; végül mert sok tekin-tetben törvény-szővegezése pongyola, nem szabatosan ke-rek sat.; mégis legalább indítványozó F. G. urnak azt

is behatólag kellett volna felkarolnia, mennyiben indít-ványa e szakosztályhoz beadás idejét figyelembe véve amannál jóval későbbi; továbbá, mert azon tanácskoz-mány megállapodásai sok tekintetben indítványozó urnak most tett tervezeti javításait, módosításait, ajánlott tör-léseit érvényesítő, illetve azokban már kimondva lett, miből folyólag az indítvány a részekben leszállíthatóvá válandót volna.

Igen szerény nézetem s véleményem szerint azért is, mert egy már létező ilyes operátum mellett indítvá-nyozó F. G. urnak azt bírálatánál fel kellett volna venni, midőn A. ur váltótörvény tervezetét jeleni indítványával látta el, főleg azért is, mert meggyőződése szerint egy a tervezet felett már felkért tanácskozmány olyas meg-állapodásai, mely ki és behatóbb körben mozgósága mel-lelt sok, s nagyobb részben a szaklapok bírálatán is tul-ment; tehát több iránylatok folyamán s alapján ugyan, de azok elbírálatával épen a helyzet élén álló működést mutathatott volna fel azzal.

S valóban, véleményem szerint az indítvány eme lényeges hibájáért, a nélkül, hogy belső érdekéből levonni akarnék, néha menthető lehetne azzal, hogy indítványozó ur ezen jeleni irányban, s alapokon tévé már meg előbb a szaklapokban nézetét, s így attól eltérni nem is akarva, tehát jeleni indítványa a maga érdekébe i, az pedig az említett tanácskozmány működése előtt álló volt, s e szerint nem vétetődhetnek előbbi felhozásom folytán ké-sőbbinek, hanem épen előbbinek: úgy, de, nézetem sze-rint, az indítvány épen okát s okozatát méltatva, s aként vevé így fel, mégis a közös czél s feltételt csak köze-líti, de nem érvényesíti; sőt hitem az, hogy olyanná válándhat, mint egy szaklap, vagy egyes szakférfiu egy vagy más indítványa, midőn az az addig vagy eddig lé-tezett, létező olyas munkálatok ignorálásával csak egyéni nézetét, véleményét adja elő, s épen azért elhangzik a többiekkel.

A közös czél kívánalma, hová az indítvány czéloz, nézetem szerint az lenne, miként olyas mű, minő az in-dítvány maga, melyre oly sok gond, tanulmány lett for-dítva; az e részben, s addig létező nézetek, vélemények valamelyikének összes felkarolásával s elbírálásával ösz-szekötött is legyen, melyből a jogász-egylet. szakértők, sőt a törvényhozó előtt előtűnhesen a létező indítványok helyessége, úgy annak a közszükséggel kapcsolatos meg-egyezése vagy mindezekkel ellentét, hogy eként magá-nak az elágazó vita pont eldönthetése, (mi épen alkalmazva itt a knvrszbály átültetése kérdésében s elveinél, illetve egyes részeinél nyilvánultan van) megkönnyített-hessék, vagy is egy szóval: mi önvizonyaink s helyze-tünk folytán, de a váltó-intézmény belső természete s lefolyásában a hiányosságot képezni, helyrehozathassék, s eként egy kerek, szabatosan összhangzó törvény fejlődhe-tővé tétessék.

Részemről, itt, mint, ki csak a beadott indítvány feletti véleményem kell megtennem, nem is lehetek azon helyzetben, hogy ekként s oly irányban adjak véleményt, nem azért is, mivel az véleményező tisztém körén nem-csak tulmenne, hanem, ha arra még kevés szabad időm-nél többel rendelkezhetnék, ilyes működése vagy egész-ben, vagy részleteiben tulterjedőleges, oly munkát is kép-zelhetne, mint, mely egyleti megállapodhatás helyett, to-vábbi véleményeket igényeltem, épen egyleti működésünk ejtethné el a váltótörvény részletei feletti megállapodha-tásban.

És így ragaszkodottan az indítvány, úgy annak mi-nősége, s mikéntiségéhez s megmaradva indítványozó ur álláspontján, szemben csakis az A. ur váltótörvénykönyv tervezetével; én F. G. ur indítványa azon részeit, me-lyekben a váltótörvény-tervezetben új felvételeket, mint szükségeseket s elhagyhatlanokat ajánl (lásd az indít-vány 2., 3., 7., 10., 16., tételeit) úgy abban, hol s mik-ben kitörléseket ohajt részben, mint ellenkezőt a váltó természetével, részben az alaki jogba tartozókat (lásd az indítvány 5., 13., 28., 21., 22., 25., 26. tételeit,) mint szintén abban, hol mint ismétléseket feleslegesnek vél, ítél (lásd az indítvány 5., 6., 14., 15. tételeit) teljesleg osztom, s ezeket indítványában, mint a tervezettel szem-ben beható, sőt a gyakorlati életből meritetteket, kívá-natosokat, úgy a tudomány létén állókat elfogadom.

Melyek folytán tisztelt szakosztály véleményemet be is végezhetve következőleg öszpontosítom s fejezem ki nézetem:

Indítványozó F. G. ur művét az elmondottak sze-rinti nyilvánításokkal elfogadom, s ajánlatommal kap-csolatosan további intézkedés végett ezezzel a t. szak-osztály elé terjesztem.

Ügyvéd: Szabó József.

## Maros mellől 1874. aug. hóban.

A Bethlenianum fehérvár-n.-enyedi collegium neántsádvirág.  
(Folytatás.)

Bethlen Gábor, a három Rákóczi és I-ső Apafi Mihály evangelicus orthodoxus fejedelmeknek és külön-sen az utóbbinak 1690-dik évben április 13-án történt halálával nem csak az erdélyi fejedelmi méltóság hanyat-lását lehetett bátran előre siratni, hanem lépésenként la-hetett tapasztalni, hogy azon vallásos türelem, mely az 1557-ki tordai országgyűlésen mindenkit szabad vallás-gyakorlatra — „ut quisque teneat eam fidem, quam valet, cum noyis et antequis ceremoniis“ — jogosított s azon páratlan testvéri szeretet és vallásos türelem, melyet a káransebesi katolikusok és protestánsok az által tanusi-tottak, hogy naponként felváltva tartották istenitisztele-tüket az így egyedül létező városi templomban; a mit magasztos fölemelkedettséggel az ország rendei a seges-vári 1564. évi országos gyűlésen törvénynyé is örökítet-tek, lazulni kezdettek; az idegen kormányférfiak és ezek eszközei tartós és legalább szinteg dicsőséges munkát kívánva maguknak biztosítani, Loyola híveinek vak esz-közül adák magukat, nem csak a százados törvényeket és a nemzetek vérévé vált törvényes szokásokat, jogokat; hanem Kolonics és társai vallásos czég alatt a jövő élet boldogságáról gondoskodandók, a vallás alapján egymás iránti gyűlölséget, a vallás czége alatt országunk népei közé megint irigységet és riválitást oltának.

Apor István, mert a Rabutin tábornok által tör-vényellenesen az országra és birtokos osztályra rótt rop-pant adót ellenzé ezen országunk akkorban egyik legha-talmasabb ura, amugy könnyedén, mint az absolut hata-lom bakája, szokotálva fővesztésről biztositattott és egye-dül bár a bejött kormány hívének látszott, tíz ezer fo-rintot kellett, hogy lefizessen Rabutinnak Bethlen Miklós a nagy hírű kálvinista kancellár; mert a törvények alapján és hatalmi állásánál fogva a még megállapodá nem levő kormánynak gyökeressedhetni ajánlatokat mert írni, 1704-ik év elején Rabutin által elfogatott s minden személy-szabadságot biztosító törvények ellen Bécsbe, mint fogoly, huzoztatott.

Magyarországon is Heisler generális hasonló, ha-nem zordonabb gazdálkodást folytatott.

E nemzeti nyomorok közt állott elő a láng eszű Rákóczi Ferenc és vele fegyvert ragadott, sok részben önvédelmi harcztól vívott, lehet mondani, nemzetünk na-gyobb része és legtöbbit szenvedett a magyar birodalom protestáns osztálya; kurucz és laboncz sok részben bi-rodalmunk fiai eszközül szolgálva mindkét részről kül-földi biztatásoknak; Heisler és Rabutin parancsai alatt nyögött birodalmunk, s kardjaik sulya, meg öldöklő pa-rancsaiak végrehajtása közben százezerekben apadt rövid időn nemzetünk és birodalmunk, különösen protestáns része.

Erdélyben Toroczkai István vezeté Rákóczi részére a fővezérséget és Nagy-Enyedre is eljutván, 1704-ik év márczius havában rövid napok alatt a főiskola tanárai és az ekkleziák lelkészei kivételével, Rákóczi hűségére esketék fel a város és környék előkellőit, bár Rabutin és serge a közeli Gy.-Fehérvár, Szász-Sebes és N.-Szeben városokat és lakosait csak halált és pusztítást osztó pa-rancsai- és sergeivel féken tartá; és Enyed városa, meg környéke engedelmességre parancsokat nem csak vett vala, hanem önfenntartási érdekében Rabutin rendeleteihez alkalmazkodást is fogada.

Toroczkai három napi Enyeden léte után maga helyett Balkó Lászlót hátrahagyva, Tövis- és Gyulafehérvár felé vette útját sergével együtt, s miután föltett szándékát, hogy a gyulafehérvári osztrák hadak által meg-szállva tartott erősséget azoktól kitisztítsa, ostromszerek hiányában nem fogatosíthatta, átkelve a Maros bal partjára Hari és innen Maros-Bogátra vonult, Rákóczi hűségére esketvén útjában minden meglátogatott népeket.

Ez alatt Rabutin hadnagyai: Tige és Graven, a szász-sebesi és gyulafehérvári őrségek főnökei, hogy urok-nak Enyed és a kurucz hadak felé biztos eljuthatást esz-közölhessenek, kémeiket küldöttek Enyed- és tájékára, a kik közül egy szász-sebesi szászt Balkó elfogatva, M.-Bogátra Toroczkai Istvánhoz kísértette.

Ez a kémnek orrát és füleit levágatván az övéi, a császári sereg táborába kísérteti. Ezen, az akkori időben nem szokatlan elbánásan Rabutin megboszankodva, szász-sebesi őrsége parancsnoka: báró Tige, Benkő és Szalai szerint Tisch-nek is nevezve, parancsot küld a kém meg-nyalázatásáért Nagy-Enyeden és ennek lakosain boszút állani és azt a földszinéről eltörlőni.

Az enyediek, a kik a kém megcsönkítésének nem valának okai; de, sőt azon idő alatt, míg Toroczkai ser-

gével itt nem a leghazafiasabban gazdaskodott és mint már a császár hűségére fölesketett, folytonosan iratai és követői által Rabutin és említett csapatparancsnokaival mindeneket nem csak tudatának, hanem segítségét kértek, a felől biztosították is, de ez csak ölmi és égetni jelent meg; nesztét véve a császári sereg nemtelen boszujának, fölkéreték Toroczkait védelemre; de ez mi mozdulatot is ez érdeken nem téve, Tige vezetése alatt a császári sereg márczius 13-kán Enyedet megtámadta. Nem használt a legjelesebb tanárok Pápai Ferencz és Kolozsvári István a helyi reformátusok és szászok lelkeszei vezetése alatti küldötség szívreható ékesenszólásuk és kérelmük. A birodalmukat alapítani és terjesztetni kívánók s ez előtt pár hetekkel az enyediakat barátságuk és oltalmuk felől biztosított, a maguk mellé fölvetett oláh, szász és más gyűlevész rablócsordákkal Enyedet megrohanák, kereken körül a vár a védtelen várost felgyújtották, kirabolták; úgy az ellentállót, mint a tehetetlen aggodkat és gyermekeket egyaránt leölték. És a midőn utoljára a vár pusztítása- és kirablásához valának kezdenők, hogy a nők és gyermekek, a tanuló ifjúság, minden nemű kormánynak díszé és ereje, meg a várba a tizszeres erő elől beszorult értelmiség megmenthetők legyenek, megújított kérés és szorgalmazásra megengedé a hős, hogy a főiskolába és udvarába vonuljanak ki a várból, biztosítván, hogy ott nem lesz többé bántódásuk!?

A szerencsétlenek bár már életüket megmenthetni remélvén, napi rajtuk volt öltözetükkel a várat kiürítők s a collegium falai közé vonulának, mentve hívék életüket; de rémitősen csaldódtak.

(Folytatása köv.)

## Jegyzőkönyvi kivonat

a baróti, csik-szeredai, gyergyó-alfalvi, hosszufalusi, kézdivásárhelyi és sepsi-szentgyörgyi felső népiskolák tanári testületeinek 1874. év szeptember hó 24. és 25-én Csik-Szeredán tartott értekezleteiről.

1. Értekezlet-elnökké: Éltés Elek gyergyó-alfalvi igazgatót s jegyzővé: alatt irtat választja.

2. Elnök megnyitván az értekezletet, beszédében röviden körvonalozza az összejövetel célját, mely nem más, mint hogy az itt megjelent hat felső népiskola tanárai ezen első együttlétük alkalmával oly solidaris összeköttetésbe, illetőleg egyletbe lépjenek, melynek védelme alatt egymást kölcsönös eszmecserék által szellemileg támogatva, a vezetésök alatt álló intézeteket a hazának és nemzetünknek javára minél sikeresebben vezethessék; indítványozza tehát, hogy az itt megjelent tantestületek tanárai egyletbe lépjenek s eszmecseréváltás és egymás példáján való kölcsönös buzdulás vagy okulás végett évenként legalább egyszer, előre meghatározott helyen, a hat intézet valamelyikének kebelében közgyűlésre összegyűljenek; mely indítvány közhelyesséssel fogadtatván, az egyletbelépés elhatározatik.

3. Az alapszabályok minél rövidebb időni kidolgozásával a baróti tanintézet tanári testülete bizatik meg.

4. Azon indítvány fogadtatik, melyszerint egyes szaktanárok kéressenek fel, hogy egyes tankönyveket jegyzetekkel kísérvén, ezen jegyzeteket az ama tankönyvekre vonatkozó bírálatokkal együtt, egy közelebbi gyűlésen előterjesszék.

5. Indítványoztatik, hogy minden jelenlévő tantestületi igazgató a jövő gyűlésre bizonyítványi és érdemfokozati mintázatot készítsen, hogy azok egybevetve, egy helyes minta készíttessék, mely indítvány azon hozzáadással fogadtatik el, hogy ama mintázatokon kívül még egy „végbizonyítványi mintát” is készítsenek igazgatók a IV ik osztály számára.

6. Azon indítvány fogadtatik el, hogy a jelen iskolai évben az eddig használt „mulasztási naplók” helyett „osztály könyvek” használtassanak, hogy ez utóbbiak végleges használata az előbbieik célszerűtlensége miatt, a miniszteriumnál kéressék.

7. A tankönyvek megválasztása és a más tanügyet érdeklő eszmecserék folytatatnak.

8. A jövő közgyűlés megtartási helyéül az illető tantestület meghívása folytán Gyergyó-Alfalu tüzetik ki.

Közli: Csik-Szeredán 1874. október 10-én:

T. Nagy Imre h,  
jegyző.

Kovácsna, 1874. okt. 24.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Székely Hírlap” folyó évi 83-ik számában, több nyugotti” aláírás alatt a kovásznai képviselők választását illetőleg egy levél jelent meg, melyre nézve — községünk

becsületének megóvása tekintetéből — kötelességünknek tartjuk kinyilatkoztatni, miszerint az valódiatlan tényeket és teljesen alaptalan ráfogásokat tartalmaz, mert a kérdéses választásnál nem a „több nyugoti”-ak képzetében alkotott kortes-tömeg és hivatalos presio győzött, hanem a megválasztott képviselőkre mi aláírottak, legjobb belátásunk és teljes meggyőződésünk szerint adtuk szavazatainkat s ma is ezen tántoríthatlan meggyőződésben vagyunk, hogy ezen választásunk igenis érettségi jelt mutat, mert oly egyéneket választottunk, kik jogi képzettség tekintetében községünkben első helyen állanak, s a teljes bizalmat kiérdemelték.

Azon állítást, hogy aljárásbíró Csia György ur e választásnál tevékeny szerepet játszott, valamint, hogy a választók közül csak egygyel is szembeszállott, vagy csak egyet is kiutasított volna: nemetlen és csak személyes boszúból eredhető aljas rágalomnak nyilváníttuk, mert mi nevezett albiró urat e választásnál szerepelni nem láttuk s közülünk a választásról egygyel sem beszélt, s csak vótuma beadása végett jelent meg egy néhány perczig.

Ha igaz „több nyugotiak” azon állítása, hogy az 5-és 6 votumot kapott egyének nem is voltak jelöltek: az egyfelől csak választottaink népszerűségére mutat, kikkel szemben ellenjelölteket fölléptetni önmagok is sikertelen fáradságnak tartották; másfelől pedig az által önmagok alatt vágják le a fát, mert, ha választottainkkal szemben ellenjelöltek s ebből folyólag elenpárt nem létezett: akkor korteseket és hivatalos presiót alkalmazni nem is volt szükség s ha ezek alkalmaztatnak volna, akkor a választás törvényellenességét illetékes uton kellene megtámadniok.

Ennélfogva kénytelenek vagyunk önöket „több nyugotiak” felhívni, miszerint mátol számítható 15 napok alatt említett levelökben irt állításaikat vagy bizonyítsák be illetékes helyen, vagy pedig azokat e lapok hasábjain vonják vissza, mert ellenesetben önöket „több nyugotiak” ezennel aljas rágalmozóknak nyilváníttuk.

Tisztelt szerkesztő ur becses megjegyzésére nem hallgathatjuk el, hogy Kovásznát az országos képviselő választásról, nem saját polgárai, hanem kézdi- és orbai székek összes választói tették nevezetessé s ha tán e nevezetesség rossz oldalról volna ismeretes, a hiba legkevésbé tisztelheti Kovászna választópolgárait, mert azok a választás első napján a legnagyobb csendben és rendben szavaztak, a nevezetessé vált actus pedig a választás harmadik napján történt s annak akarói maig sinesenek itéletileg kiderítve.

Tisztelettel kérjük tkts. szerkesztő urat ezen nyilatkozatunk közzétételére.

A választó-közönség nevében: \*)

(Következik a 64 egyén aláírása.)

## K ü l f ö l d.

Bécsből nov. 4-ről írják, hogy király ő Felsége Salzburgból, hol Ferencz Károly főhgnél időzik, 5-kén visszatér Bécsbe; a főhg, bécsi lapok szerint, épen 50 éve, hogy boldogult Zsófia főhgnővel egybekelt.

Az osztrák-magyar konstantinápolyi képviselő útasított, hogy a Podgoritzai affaire feletti nyomozat tartama alatt minden beleavatkozástól tartózkodjék.

A nov. 5-ki ülésben Glareznek beszédét várják a részvénytársaságok kérdésében.

Nov. 3-án éjjel a Brünn-Prerani vonatnak Prerauba megérkezte alkalmával egyik coupeban egy gazdag oláhországi baromkereskedő: Kascher Ernő, meggyilkolva találtatott. A gyilkos Protznitzban már kézre került; neve: Frent s Trencsinből való. Birtokában találtak 180 frtot és több értékpapirost. A tett előtt csak 4 frt volt birtokában. Kihallgatás alkalmával ezt vallotta: Valakit meg kellett gyilkolnom, mert okvetlenül pénzre volt szükségem. Vádolt Olmützbe szállítottatott.

Berlinből tudatják, hogy az Arnim-féle vizsgálat folyik s deczember előtt aligha lesz benne tárgyalás. Arnim egészsége még nem állott teljesen helyre, de állapotja nem aggasztó.

Londonból, nov. 4-ről távirják a „N. Fr. Pr.” nek, hogy a minisztertanács közelebről tanácskozni fog

\*) Ezzel befejezettnek nyilváníttuk a kovásznai választás további szellőztetését; megtámadott Csia György ur személyes s 64 községi választó fennebbi nyilatkozata, úgy hisszük, elég ok leend a 83-dik számban közölt levél dementirozására; sajnáljuk egyébaránt, ha csakugyan igaznak bizonyul azon föltevésünk, hogy a több nyugoti nem a közügy iránti nemes érdeklődését, hanem, mint látszik, személyes gyűlöletből hozza nyilvánosságra a választást; úgy hisszük, ebből megtanulják az illetők s utánuk többek is, hogy a nyilvánosság foruma nem türi az igaztalanságot s bosszút áll azon, ki meggondolatlanul visszaél annak szabadságával.

Szerk.

az alagút kérdésében, mely a szoroson át Franciaországba vezetne. A tengeri hadparancsnokság javasolta egy északsarki expedíció létesítését állami költségen. Payer felolvasására a földtani társulatban az edinburgi herceg és valószínűleg a walesi herceg is meg fog jelenni.

Laibach, nov. 2. A kereskedelmi miniszter feloszlatta a kraini kereskedelmi kamarát s elrendelte az új választásokat.

Bayonne, nov. 2. A Carlisták Trunt bombázni kezdték.

Bukurest. A fejedelem az orthodox román synodust nov. 6-ára összehívta.

A londoni „Hour” Bazainneli beszélgetésből a többek között közli, hogy a tábornagy panaszkodott fogása sulyossága felől; azt állítja, hogy soha sem adta becsületszavát, miszerint szökési kísérleteket nem fog tenni, s erősíti, hogy nejjén s unokaöccsén kívül senki sem tudott szökéséről, még az elítélt Villette ezredes sem. Franciaország jövő politikai alakulása felől tartózkodott nyilatkozni; annyit azonban mondott, miszerint nem tartja lehetetlennek, hogy a septennium fenntartandja magát. A francia hadseregről szomoruan nyilatkozott. Soha sem volt oly nagy hiánya a fegyelemben, mint most. A tisztek el vannak kedvetlenedve, az altisztek oly fiatalok, hogy nem is ismerik a szolgálatot; a régi keretek elenyésztek; az új váltótörvénynek ellene vannak a gazdagok, kik eddig megválthatták magukat, s ellenzik a szegények, kik a helyettesítés általi keresletüktől meg vannak fosztva; a legveszélyesebb azonban a bírálsai szellem, mely a hadsereg minden rétegét áthatja s a fegyelmet egészen aláássa. Korábbi elleneiről, a németekről, nem rejthető tisztelettel beszélt. Szeretetének nyilváníttása nélkül csodálatát fejezte ki kitűnő katonai tulajdonaik felett. Nyiltan s érthetően leplezte fel a hibákat, a melyek miatt a francia hadsereg a háboruban tönkre ment.

## H i r r o v a t.

A dalárünnepély Kolozsvárt szép összeggel szaporította az országos daláregyesület pénztárát. Mult hó 25-én tartatott meg Budapesten, a központi igazgatóválasztmányi gyűlés Királyi Pál elnöklete alatt, hol K. Biasini Domokos, a kolozsvári dalkör elnöke, ki egyszerűsmind a dalárünnepélyen a gazda szerepét vitte: 8205 forint 98 krt jelentett be, mint összes bevételt, melyből az összes kiadást: 6509 frt 94 krt levonva, marad tiszta jövedelem: 1695 frt 87 kr.; mely az egyesület pénztárába be is szolgáltatott. Érdekes a többek közt a választmánynak ama közmegegyezés folytán hozott határozata, hogy a „rózsáligeten” föllállított dalcsarnoka — a dalárünnepély alkalmával tanusított buzgalom és a valódi magyar vendégszeretet elismerése jeléül — a kolozsvári két testvér dalegylet: a „dalkör-” és „hűriának” aján-dékoztassék. Továbbá: Biasini indítványára határozatba vétetett, hogy az egyesület javára a fővárosban, kiváló művészi erőkkal rendeztetni szokott hangversenyek a vidéknek nagyobb városaiban tartassanak meg, mely célra a központi választmány firmája alatt ölsőrendű művészi erőkkal szerződés köttessék. — E határozat kivitelének örömmel nézünk elébe a vidéken, s reméljük, hogy a székely főváros is e szép célra egyesülendő művészi erőket egy pár előadásra megnyerendi.

— Kapesolatban ezzel megemlítjük, hogy ugyan-csak a központi választmányi gyűlésen a titkár megbízatott, hogy kérdést intézzen Debreczen városához az általa kitűzött versenydíj iránt, s ha az beküldetik, azonnal szolgáltatassa ki a székely-udvarhelyi dalárdának, mint 6-ik versenydíjat. Üdvözljük a testvér székely várost, melynek kebléből ily életrevaló dalegylet állott a versenytyéren, s meg vagyunk győződve, hogy városi dalárdánk is örömmel ossza meg a dicsőiséget, melyben kezdetben csak egyedül részesülhetett!

\* Milyen szép lesz ez a város! A piaczon újjá alakítják a járdát a porhanyó fövényből; fölépitik a sorokat földszinti házakkal, s ott, hol emeletes, legalább is egy mézsárszéket behelyeznek... na persze a gyógyszer-tárból kitörő parfume nagy hatását egy kissé ellensúlyozni kell... aztán a végén is a házi urak parancsolnak szobájukról, s a kinek nem tetszik, kerülje el a piacot, sétáljon a Teleki-kertbe, ott jó levegő van; de vigyázzon a ref. temető felé menni, mert arra iszonyu dolgokat lát; a csorgó-utca felé menő közön képződik azon óriási domborulat, mely alakjával a temető gyászos sirjaira emlékeztet ugyan; de naponkénti növekedéséből gyaníthatólag ez azon hely, hova az Augeas istállóját szándékozik a böles rendőrség a jövő nemzedéknek ret-

tentő mintaképül felállítani; az alaprajz már meg is készült a légkörben azon illő részekből, melyek e kipuhathatatlan vegyületű anyagokból fel-felszállingálnak! — Igazán szép monumentum!

\* A modern világ civilisált compániájának nem egy tagjával lehet városunkban is találkozni, ha úgy néha-néha éjjeltájon bevetődünk telt tárczával a piacnak nagybálház során levő kávéházába. Olyan édes mosolylyal üdvözlnek; mindenki munkálkodik, bőviben foly a pénz; majd egy-egy műbarát némán távozik tovább s a szabadban elmerül a csalogány bús énekébe s oly jól esik, hogy más szomorú lény is van még a világon. Aztán haragszik a rendőrségre, mely épen most incassálta pénzét társaiéval együtt az asztalról, csak a háziúr érzi jól magát, mert hisz az ő zsebében az egész ügy nem érinti. Tetre uraim! Rendőrség, a betegnek gyorsan orvossgot! Az ily ügy erőlyes föllépést, gyors elintéztést kíván.

\* A székelly művelődési és közgazdasági egylet részéről felhívás küldetett szét az egyletbelépés céljából.

Olvasóink ismerhetik már ez egylet célját, mely lehetővé kívánja tenni azt, hogy társulati téren alkalmat nyíljk a székelly népnek önerejét, saját anyagi és szellemi magasabb érdekeiben az erők egyesítése által minden irányban kifejtetni. Különösen felhívjuk mi is az összes székelly nép polgárságát ez egylet pártolására, melynek jótékony eredményei bizonyosan nem kis horderővel fognak birni.

\* Garibaldi kellemetlen pénzviszonyok közt él. Fia, házassága alkalmával, nagy összegre menő váltókat bocsátott ki, melyek most lejárván, neki kell beváltani. E miatt elzálogosítás útján 800,000 frankot vett fel; de ezzel egy alkusz, kire rábizta azt, megszökött. Nem lévén egyéb hátra, Caprera szigetét akarta elzálogosítani a nápolyi banknál, de kitűnt, hogy ez egészen el van terhelve. Amerikában aláírásokat nyitottak számára.

\* E hó 8-án, azaz vasárnap délután 4 órakor a „Transilvania“ nagytermében a helyi jótékony nő-egylet tombola-játékot rendez. A közhasznú cél érdekében óhajtnak a mentől számosabb megjelenést.

— Nyéki szintársulata mult kedden és csütörtökön a „Nőuralom“ és „Nem jó a tüzzel játszani“ című vigjátékok előadása után, több és több elismerést kezd kivívni maga iránt, elannyira, hogy az első előadás után nyilvánított azon föltevésünk, melyként e társulat egyike a legjobb vidéki társulatoknak, valóban bizonyult be. Öszinte elismerést szavazunk azért Nyéki urnak, ki, nem mint elődei csak élni jött városunkba, hanem fölfogva közönségünk érdekeit, élvezetet is kíván nyújtani amannak. A közönség tudja is méltányolni a jó igyekeztet, s az eddigi előadások nem voltak látogatás hiányában; mint értesülünk a társulat még mutatkozó hiánya, Csobánczi lyrai szerelmes mielőbb megérkezte által pótolva lesz; ép azért a jóra való törekvést tanúsító társulatot melegen ajánljuk t. közönségünknek figyelmébe.

Felelős szerkesztő:  
**KUTI ALBERT.**

Főmunkatárs:  
**DOBAI ALBERT.**

## HIRDETME NYEK.

(72)

**Házi asszonyoknak igen fontos!**

(1—3)

**BEYER M. és TÁRSA**

### VÁSZON- és FEHÉRNEMŰ-RAKTÁRA.

M.-Vásárhelytt, a Széchenyi-téren „TRANSILVANIA“ nevű hotelben alatt.

Főraktár Bécsben:

Gyár:

Raktár a tengeren tuli szállításra:

Spiegelgasse II sz.

Gottweihgasse I. sz.

Triest Corso 607.

Itten helyben 14 napra raktárt nyit s bemutatja a következő

#### ÁRJEGYZÉKÉT:

- 1 darab színes kávéskendő valódi vászonból 85 kr.
- 1 „ „ nagyobb és finomabb 2 frt 80 krtól 3 frt 50 krig.
- 1/2 tuczat vászon zsebkendő 1.—1.40 1.70 4 frtig.
- 1/2 „ „ valódi francia batisztkendő 2,— 2.50 3—6 frtig.
- 1/2 „ „ angol batisztkendő legdivatosabb színes szegélylyel, beszegve és mosva 1 frt 30 kr. 1 frt 50 kr.
- 1 daaab zsebkendő legfinomabb francia gaze-batisztkendő, akármilyen kézzel himzett betűvel és beszegve 80 kr. 1 frt. 1.20.
- 1 vég házi vászon 30 rőfös 8 frt 50.
- 1 „ 3/4 és 5/8 széles legnehezebb sziléziai vászon, 30 rőfös. 10.—11.60 12.—12.50 13—14 frtig.
- 1 vég 5/8 széles legfin. 30 rőfös 15.—16.50 17—18 20 frtig.
- 1 „ 5/4 széles valódi hollandiai vászon, 50 rőfös, 21. 23, 25, 27, 32, 36, 37, 39, 42, 50 frtig.
- 1 vég 5/8 és 5/4 széles valódi rumburgi vászon, legnehezebb fajta, 54 rőf hosszú, 22 frttól 60 frtig.
- 1 tuczat törülköző, teljesen 18 rőf, 4 frt 50 krtól 12 frtig
- 1 „ „ tányérkendő 4—9 frtig.
- 1 vég 5/4 széles 6 lepedőre való, vászon, varrás nélkül 16—18 frtig.
- 1 vég dttó 5/4 széles 18 frt 50 krtól 21 frtig.
- Hölgy és uri fehérneműnek való chiffon 50—70 rőf hosszú darabokban, 26—40 krig.
- Asztalkendők minden nagyságban 5/4—10/4—32/4-ig legolcsóbb áron.
- Vászon damast-teríték 6—24 személynek nagy vásztekban és igen jutányos áron.
- Hölgy-ingek.**
- Egyszerű ingek vászonból 1 frt 60 kr.
- „ „ legnehezebb rumburgi vászonból 1 frt 80 krtól 2 frtig.
- Egyszerű ingek kézi himzéssel 2.30, 2.50

- Hölgyingek jó hollandi vagy nehéz rumburgi vászonból, elől hasadékkal vagy a vállon gomolható, kézi himzéssel 2.80, 3.20
- Finomabb hölgyingek, kézi himzéssel 3.50, 3.75. 4.25.
- Legfinomabb „ különféle alaknak, himzéssel 3.80, 5 frt.
- Chifon-ingek 1.10.—1.50-ig.
- Hölgy-nadrágok.**
- Szép egyenes szegélylyel egyszerűek 90 kr. 1 frt 20.
- Ábrándmunkával 1.50, 1.80.
- Betevéssel és ábrádmunkával 2.10, 2.50.
- Vonalos parketből, egyszerű 1.60, 1.75.
- „ „ piquével díszítve 2.50, 2.75.
- Alsó szoknyák.**
- Jó chiffonból ábrándmunkával 1.75, 2.50, 3.50.
- Himzett betevéssel és volánttal 4.50, 6.50.
- Hosszu szoknya ábránd munkával és himzett betevéssel vagy a nélkül 5 frt, 6 frt 50 kr, 9 frtig.
- Shoknya vonalos parkettal, egyszerű 2 frt, 2.50.
- „ „ piquéval díszítve 3.50, 3.85.
- Ejjeli mellényke.**
- Jó chiffonból ábrándmunkával 1 frt. 1.60.
- Finom schiffonból himzett betevéssel 2 frt, 4.50.
- Vonalos parketből, egyszerű 1.75, 1.99.
- „ „ piquével díszítve 2.90, 3.20.
- Uri ingek.**
- Legjobb angol chiffonból, egyszerű vagy fodros mell 1.75. 2 frt, 2.50, 2.75, 3 frt.
- Jó hollandi vagy rumburgi vászonból 2.80, 3.50, 4 frtig.
- Gatyák.**
- Legnehezebb rumburgi vászonból 1.50, 1.80.
- „ „ francia mellénnyel és két gombbal 1.80, 2.20.
- Gallér, kézelők uraknak.**
- Több mint huszféle divatos alakban és nagyságban.
- Egy tuczet gallér 2 frt 50 kr.
- Egy tuczet kézelő 3 frt 50, 4 frt.

**A több mint egy negyed század óta jószágáról és jutányosságáról ismeretes vászon- és fehérnemű-készítményeink eladása**

Vásznaink és fehérneműink különösen a házi használatra a legjobb anyagból vannak készítve; a fehérneműek mind rumburgi vászonból jól és szépen vannak varrva, úgy hogy bármely mosónő által könnyen moshatók.

**A mértékről kezeskedik és negyedrőlnél nagyobb hiány készpénzzel pótoltatik.**  
Meg nem felelő áru kicseréltetik, vagy pedig az ára minden levonás nélkül visszapótoltatik.

**Beyer M. és Társa.**

Raktár: a főtéren, a Transilvania alatt jobb kéz felől.

**Teljes kiházasítási cikkek 150 forinttól 2000 forintig készletben tartatnak.**

(72)

(1—2)

### ÉRTESEITÉS.

Maros-Vásárhelytt a plebánia udvaron levő

### nagy sarkóraktár

a téli időny közeledtével nov. 13-án be fog záratni, minek következtében tisztelettel értesítetik a venni szándékozó helyi és vidéki t. cz. közönség, hogy becses megrendeléseiket ez idő alatt megtenni sziveskedjenek.

Vizsgáljatok meg mindent, s tartsátok meg a jót!

(66)

(4—24)

Számtalan esetekben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosak tanusítványai által kitüntetett gyógyszerek.

**Dr. Miller móhny-nedve.**

Leghathatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkasság, rekedtség, kezdődő tüdővész, s a gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üvegtégely ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

### Miller óvbalsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. ápril 8-rol a növényország leghasznosabb neiből a legszorgalmatosabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitűnőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkassága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorhaj, vérhas, puffadás és kólíka-fájdalmak ellen. Ezenkívül leghathatós és legerősebb szer hosszúság és kimerítő betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50 kr., kisebb üveg 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Maros-Vásárhelytt Bucher M. kereskedőnél, Aradon Tones és társánál, ugy Prener W.-nél, Balasfalván Schissel. K. gyógyszerésznél, Beszterczén Kelp F.-nél, Baróthon Libitzky M. gyógyszerésznél, Szászvároson Rekert gyógy., Gyulafehérvárt Fröhlich Gyula gyógyszerésznél, Csikszeredán Leicht F.-nél, Fogarason Steinburg I.-nél, Gy.-Ditrón Szathmári I.-nél, Gy.-Szt-Miklóson Fröhlich F.-nél, Brassóban Jekelius Nándor, Kugler Ede, Száva gyógyszerészek és Galtz G. kereskedőnél, K.-Vásárhelytt Lukács F.-nél, Kolozsvárt Binder K. gyógyszerésznél, Kovásznán Mehlik és Imre, Medgyesen Hinz A. gyógyszerésznél, Szász-Régenben Dietrich S.-nál, S.-Szt-Györgyön Csuttag és társánál, Segesvárt Teutsch I. B., Szamos-Ujvárt Csasz J.-nél, Temesvárt Wessely M.-nél és I. Peiher gyógyszerésznél, Abrudbányán M. Vlád gyógyszerésznél.

Használati utasítás mindegyik szerhez három nyelven.